

відходу робітників і службовців з підприємств та шкільних установ» було введено кримінальну відповідальність за прогули чи запізнення на 21 хвилину, і більше. Більшість цих порушників було покарано виправно-трудовими роботами за місцем основної роботи терміном до шести місяців і зі стягненням з зарплати.

Слід також відзначити, що із ще однією особливістю кримінального законодавства періоду війни, було поширення свого роду законодавчої аналогії, про «прирівнюванні» злочинів.

Про розвиток кримінального процесу слід зазначити наступне що Конституція СРСР 1936 р. і закон про судоустрій 1938 р. встановлювали такі принципи кримінального процесу – гласність судочинства, незалежність суддів і підпорядкування їх лише закону, забезпечення обвинуваченому права на захист, що у складі суду беруть участь народні засідателі, ведення судочинства здійснюється мовою союзної, автономної республіки чи автономної області. Але аналіз законодавства показує що саме в період Великої Вітчизняної війни демократичні принципи кримінального процесу та кримінального права ігнорувалися чи порушувалися.

**Мазуренко Н.В., курсант НАВС**

## **ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ОТРИМАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ НЕЗАКОННИМ ШЛЯХОМ**

Кримінальна відповідальність за порушення порядку трансплантації органів та тканин людини в науці кримінального права є особливо актуальною, але недостатньо теоретично розробленою що, безумовно, перешкоджає правильному й одностайному застосуванню правоохоронними органами закону про кримінальну відповідальність, а, певною мірою, й

організації належної боротьби з цим злочином. Позитивним є встановлення підвищеної кримінальної відповідальності за незаконну трансплантацію органів та тканин людини, що буде перешкоджати стрімкому розвитку злочинної комерціалізації у цій сфері.

Перша проблема стосується такої галузі, як трансплантація, а саме отримання трансплантаційного матеріалу незаконним шляхом. В кримінальному кодексі України має бути заборона на проведення трансплантації деяких органів і тканин людини, перелік яких необхідно встановити за пропозицією. Міністерства охорони здоров'я у спеціальному нормативному акті. Заборона проведення такої операції має ґрунтуватися на етичних, моральних, психологічних та інших загальнолюдських позиціях. Наступна проблема кримінальної відповідальності торкається незаконного переміщення органів та тканин людини через митний кордон. Чинний кримінальний закон встановлює відповідальність за порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, за незаконну торгівлю органами або тканинами людини, за участь у транснаціональних організаціях, які займаються такою діяльністю, але нічого не говорить про переміщення таких матеріалів через митний кордон України. Однак за чинним законодавством, органи й інші анатомічні матеріали не належать до предметів, які заборонено вивозити за кордон. Ця проблема породжує необхідність визначення правового статусу трансплантатів, тільки тоді ця проблема отримає належне правове регулювання.

Наступне коло проблем виникає щодо кримінальної відповідальності за участь в транснаціональних організаціях, які займаються незаконною трансплантацією органів та тканин людини. Частина 5 ст.143 КК України передбачає кримінальну відповідальність за участь у транснаціональних організаціях, які займаються вилученням у людини шляхом примушування чи обману її органів або тканин з метою їх трансплантації або вчиненням таких дій щодо осіб, які перебувають безпорадному стані, в матеріальній чи іншій залежності від винного. Транспланталогія стала галуззю медицини і породила індустрію по постачанню донорськими органами. Тому нелегальний бізнес по постачанню органів та тканин для пересадок приносить

величезні гроші і перемістився в країни третього світу. Донорів часто вбивають заради органів, або ж ними стають діти бідняків, що продають цей товар фактично задарма. Останнім часом значного суспільного резонансу набули виявлені факти незаконного вивезення за межі України анатомічних матеріалів людини. Але ця досить нова для України реальність залишається поки що малодослідженою вітчизняними фахівцями. Очевидно, тому суспільній небезпеці подібних дій ще не дана належна правова, у тому числі кримінально-правова та кримінально-процесуальна оцінка.

На нашу думку, діяльність з трансплантації органів та тканин необхідно легалізувати, що в подальшому дасть змогу зменшити кількість злочинів, вчинюваних у цій сфері. В результаті, буде врятовано як життя багатьох людей, які потребують трансплантації, так і відновлено здоров'я осіб, які виступали донорами.

**Михайленко В.П.**, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Київського національного університету культури і мистецтв, кандидат юридичних наук;

**Кольба О.С.**, студентка Київського національного університету культури і мистецтв

## **ЕВТАНАЗІЯ: ЗА ЧИ ПРОТИ?**

Життя людини в цивілізованому світі визнається найвищою цінністю і тому право на життя і на його захист є найважливішим і передбачається в різних галузях законодавства. Проте в даному питанні складається досить парадоксальна ситуація: з одного боку, відбувається зростання цінності життя людини, як особистого немайнового блага, а з другого - знецінення життя кожної окремої людини. Яскравим свідченням зазначеного є обговорення права людини на смерть та проблеми евтаназії фахівцями різних країн. Ще кілька років